

I. I.
DE
PVPILLARI SVBSTITVTIONE
INTVITV BONORVM ADVENTI-
TIORVM NVLLA. 1746, 1.

CONSENSV
ILLVSTRIS ORDINIS ICTORVM 4

IN
INGLVTA AD VARNVM ACADEMIA

H. L. Q. C.
PVBLICE DISPVTABVNT

PRAESES

HERMANN. BECKER

I. V. D.

ET

RESPONDENS

GOTTLIEB. IOACHIM. BECKER.

AVR. FRIS.
PHILOSOPH. ET LL. CVLT.

DIE XIII. DECEMBR. MDCCCLVI.

ROSTOCHII
STANNO GROSCHVFFIANO.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to include the words "INSTITUTUM" and "ADVENTUM".

ILLVSTRI
PATRVM CONSCRIPTORVM
ORDINI INCLVTAE
EX ACADEMIA FOEDERE HANSEATICO
ET COMMERCII
CIVITATIS ROSTOCHIENSIS
VIRIS MAGNIFICIS EXCELLENTISSIMIS
PRAENOBILISSIMIS, CONSVLTISSIMIS
ET PRVDENTISSIMIS,
DNIS CONSVLIBVS,
SYNDICO.
SENATORIBVS,
PROTONOTARIO
ET
SECRETARIO,
PATRONIS ATQVE MOECENATIBVS
NVNQVAM NON
OMNI HONORIS CVLTV
PROSEQVENDIS.

VITAM LONGAM
SANITATEM ILLIBATAM
FELICITATEM ATQVE SALVTEM OMNIGENAM
ADPRECATURVS

HOC

STVDIORVM ACADEMICORVM
QVALECVNQVE SPECIMEN

IN

AETERNVM AETERNAE OBSERVANTIAE TESTIMONIUM
D. D. D.

EORVNDEMQVE

FAVORI ET PATROCINIO

SESE COMMENDATVM CVPIIT

PRAESES.

7. 7.

§. I.

Testamentum cum Modestino in *L. j. D. qui testam. fac. poss.* vocamus expressam ac legitimam voluntatis declarationem de eo, quod quis post mortem suam cum re sua fieri vult. Disponendo itaque, ad quem post mortem nostram dominium rerum nostrarum spectare debeat, et quid circa eas observandum sit, testamentum condimus, heredem instituimus, et testatoris nomen adcipimus. Is autem ad quem dominium rerum defuncti testatoris propriarum aut omnium, aut quarundam, per hanc expressam voluntatis declarationem, pertinet, heres institutus in testamento audit. Pari ratione, qui gaudet iure de re propria pro arbitrio post mortem disponendi, gaudet facultate testandi hac de re: qui autem hoc ius usurpare non potest, illi nec facultatem testamentum hac de re condendi ad iudicamus.

SHOL. Si deductionem ac probationem omnium horum conceptuum desideras, evolvas modo compendia iuris quaelibet, et inuenies. Adsumimus autem generalem hunc testamenti conceptum, ut eo facilius ad omnia, tam iuris ciuilibus, quam canonici et Germanici, testamenta illum adplicare possimus. Prolixiores ceteroquin in determinandis hisce ideis esse nolumus, cum ea, quae ad probandam nostram faciunt sententiam, quod satis est, exinde deduci possunt.

Λ

§. II.

§. II.

Aut fallor egregie, aut prono ex hisce praemisfis fluit alueo: Testamentum facere posse neminem, nisi de re in dominio suo existentem. Nam qui testamentum condit, disponit de re sua, §. 1. qui autem disponit de re in dominio suo non existente, non disponit de re sua, *per notor.* Non gaudet porro facultate testandi de re quadam, cui non competit ius pro arbitrio de ea disponendi, §. 1. De re autem, quae non ad dominium suum spectat, nec pro arbitrio disponere quis valet, *per def dom. not.* ergo nec ius de eiusmodi re testamentum condendi sibi tribuere potest.

SHÖL. Fundamentum hoc erit totius nostrae dissertationis. Haud igitur plane frustraneum iudicamus laborem, quo eo plenius hoc principium ex dispositionibus tam iuris Romani, quam canonici et Germanici deducere contendimus. Interim haud rideas, quaeso L. B. de materia titulis iam nota, ac liquida copiosiora verba. Nam in principis omnes quidem nobiscum sentiunt, sed in applicatione ICros non sine magna miratione deprehendes principia haec plane deferentes, et quadrata miscentes rotundis.

§. III.

Apud Romanos eo tempore, quo testamenta adhuc in comitiis ad instar legis fieri debebant, absolutum validi testamenti fuisse requisitum testatoris ius Quiritarium, et legitimum in illis rebus dominium, de quibus ultimam suam voluntatem dicebat, satis docet HEINECC. *in antiquit adp.* §. XXIV. et L. Magis adhuc idem corroborant trita illa LL. XII. Tabb. verba: *Pater familias uti legasset, super familiae, pecuniae, tutelae suae rei, ita ius esto.* Subsequentibus temporibus, quibus testamenta ad priuatorum iura relata, idem hoc probatum dant et mancipatio et imaginaria venditio in testamentorum confectioe adhibita, ut et formula illa solemnis a testatore tabulas testamenti tenente nuncupanda: vid. HEINECC. *l. c. Lib. II. tit. X. §. VII.* Dare enim, legare, mancipare, ac vendere quis non potest nisi rem, dominio suo subiectam. Sublatis autem
et

et hisce, a praetore, ac imperatoribus, solemnitatibus, nihilo tamen fecius a testamenti factione arcebantur personae, quae non erant in statu ciuili, siue quod idem, quae non gaudebant dominio rerum suarum Quiritario, vt serui *L. 19 D. qui test. fac. poss.* in iusta existentibus captiuitate, *L. 8. pr. eod.* peregrini, *L. 8 §. 1. eod.* filii familias, *L. 6. et 19. eod.* (excepto peculio castrensi et quasi castrensi, vbi patresfamilias semper iudicabantur, et sic pleno gaudebant dominio Quiritario). Immo nec feminis, quae olim sub perpetua apud Romanos erant tutela, nisi auctore tutore; multo minus autem in manum tuentis, quippe quae capite deminutae, et filiarum familias loco erant, huius iuris exercitium concedebatur. conf. HEINECC. *l. c. Lib. I. tit. XIII. §. XVI. seqq. Lib. II. tit. X. §. XIX.* Add, notabile illud *L. Falcidiae* caput primum referente PAVLLO in *L. I. D. ad L. Falc.* conf. et MENCCKE *Diff. de testam. fact. damnat. ad mort. iur. ciu. deneg. et moribus plerisque adserta; §. V.*

§. III.

Eandem quoque rationem, originem dedisse, patet, prohibitionibus iuris Canonici, quae, licet hoc ius liberae testamenti factioni plus iusto alias saepe faueat, eius tamen confessionem interdicit monachis in genere, ob votum paupertatis: *cap. 19. qu. 3. C. 3. episcopo et clerico cuiuslibet de bonis per ecclesiam, seu intuitu ecclesiae acquisitis; cap. I. X. de testam. et ultim. volunt. cap. 7 et 9. X. eod. abbatissae, etiamsi numquam induisset habitum monachalem; cap. 2. X. eod. quia non potuit praeiudicium monasterio irrogare omissa inordinatione, ac praestatione voti paupertatis, vii cap. cit. expresse additur.*

§. V.

Nec iura Germanorum principio in § II. adducto contraria, sed potius quam maxime consentanea esse, docent dispositiones eorum, quae non de omnibus promiscue bonis fas esse testari cauent, sed alibi bona immobilia, heredibus ab intestato

testato simpliciter relinquenda, alibi autem bona auita, et a parentibus ad testatorem profecta, vulgo Erb-Güter excipiunt, de solis autem bonis adquisitis, vulgo wohlgeuornenen Gütern, permittunt, vid. *Ius Lubec. Lib. I. Tit. X. art. 6. Tit. VI. art. 2. Tit. IX. art. 5. Ius Hamb. Part. III. Tit. I. art. 4-10. Add. Consult. Dn. Doct. STEIN in Comment. ad Ius Lub. art. cit. et HEIN-NEC. in iur. Germ. Lib. II. §. 195.* Veram enim, ac adaequatam omnium harum dispositionum si quaeris rationem, vltimato ea est, quod dominium horum bonorum plenum, et effectus pro arbitrio de illis disponendi deficiat, vti facili negotio tam ex LL. adleg. quam auctor. citat. colligi potest. Ita nec diuersam deprehendimus iuris Germanici rationem, quando feminis ius testamenta conficiendi denegant, nisi adcedat tutorum ac proximorum heredum consensus, aut a marito defuncto illis haec facultas concessa, aut femina denique mercatrix sit; nec non de rebus expeditoriis et vtensilibus, vom Heer-Gewedde und Gerade, aut portione statutaria, coniugi superstiti debita, testamentariam prohibent dispositionem.

SCHOL. Plenum enim nobis concipimus dominium, quando omnes effectus adsunt domini; minus autem plenum contra ea, quando vnus aut plures deficiunt: v. c. facultas pro arbitrio disponendi.

§. VI.

Ex hisce omnibus inter se collatis merito calculum ducendum puto, iure hodierno ius testamentum condendi non competere, nisi illis, qui aliquid proprii, et suae liberae dispositioni subiectum possident, de cuius post mortem suam pro arbitrio illorum facienda diuisione, vi domini, durante adhuc vita illis competentis, valide disponere possunt. Confer. SCHAUMB. ad D. tit. qui test. fac. poss. §. 9. Eos autem contra ea, qui vel nihil proprii habent, vel possident quidem propria bona, sed quorum dominium non coniunctum cum libera de illis bonis pro arbitrio disponendi facultate, si vltimam voluntatem de hisce rebus declarant, testari de re, de qua ius testandi nullo modo

modo sibi tribuere possunt, et sic inhabiles merito iudicari testatores. Nam talem conceptum inhabilis testatoris nobis suppeditant *L. 4. D. qui testam. fac. poss.* *L. 8. §. 4. eod. L. J. de iniust. rupt. &c.*

§. VII.

Nullum dicitur testamentum, quod a testatore inhabili factum est.

SCHOL. Vt Romani enim generatim in locutionibus accurati et percuriosi erant, ita, et testamenta ex variis causis irrita peculiaribus distinguerunt nominibus. Conf. SCHAYMB, ad *D. tit. de iniust. rupt. irrit. fact. testam.* Nulla igitur ac iniusta vocabant, quae per se ab initio iure non condita. Quemadmodum autem hoc fiebat, quia vel forma externa deerat, vel intuitu formae internae, aut personae testatoris vitium aderat; ita priori in casu iniustum; posterioribus autem nullum illis dicebatur: *Adl. d.L. in §. praec. in fin. adleg.*

§. VIII.

Testamentum in quo quis disponit de bonis, quorum dominus non est, vel quorum quidem dominium illi competit, sed quae eius liberae dispositioni non subsunt, nullum est. Nam testatur de rebus, de quibus illi ius testandi non competit: *§. I. et VI.* hinc aptitudo legalis in tali testatore merito desideratur, et inhabilis existit, *§. VI.* eiusmodi autem testatoris testamentum nullitate laborat: *§. VII.*

SCHOL. Confirmat hanc nostram sententiam exemplum filiorum familias, quorum testamentum, licet consentiat pater, aut sui quoque iuris decesserint filii familias, tamen nullum manere expresse adfirmant *L. 6. pr. D. et L. 19. D. qui testam. fac. poss. quia nullae sunt tabulae testamenti, quas is fecit, qui testamenti faciendi facultatem non habuerit.*

§. VIII.

Haud parum sese efferebant, atque genio indulgebant suo patres familias Romani, domini illi Quiritarii, ac maiestates domesticae, hac libera testandi, et successorem in omnia omnino bona denominandi facultate, tum ob conditiones varias, quas heredibus

dibus iniungebant suis, et quibus satisfactum cupiebant, tum ob sacra priuata, ad quorum interitum euitandum omnia agebant, quorumque cura, ac proprietas ad heredes per aditionem transibat. Hinc et valde ignominiosum ac ominosum iudicabant, quando talis successor vel non poterat, vel nolebat hereditatem adire, ac onera subire hereditaria. Saepenumero autem propter aes alienum hereditatis, et quia ad hoc soluendum ex suis propriis bonis obligabatur, contingebat, vt heres institutus adire nollet. Saepe quoque eueniebat, vt heres vel ante testatorem mortuus, vel aliam ob rationem adire non posset. Ne igitur illis casibus heres deesset, et ignominia adficeretur testator defunctus, et sacra interirent priuata, ei, quem instituerant, substituere solebant alios, ad quos in casum deficientis primi deuoluerentur bona, eosque vocabant heredes secundos. Hinc fuit conceptus substitutionis, quod sit institutio heredis secundi, aut vteriorum graduum, in locum deficientis primi. *L. 1. pr. L. 36. pr. L. 43. §. 2. D. de vulg. et pupill. subst.*

SCHOL. CONF. HEINECC. in antiquit. Lib. II. Tit. XV. et XVI. §. 1. sqq. SCHAUMB. ad D. tit. de vulg. et pupill. subst. §. 1. et 2. Caueas tamen, ne substitutionem, die Nach-Erbens Einsetzung, confundas cum constitutione heredis, die Mit-Erbens Einsetzung. Illa enim supponit casum primi heredis deficientis, non haec. Coeterum hanc substitutionem vocant vulgarem, ad discernendam eam a pupillari, de qua infra. Diuisiones autem eius in expressam et tacitam, directam, fideicommissariam, h. l. tuto omitti posse iudicamus. Qui interim earum poscit explicationem, adeat DD. ad D. tit. cit. Coeteroquin ex §. ipso satis patet, illis omnibus, quibus ius testamentum condenderat, nec ius substituendi denegandum esse.

§. X.

Substituere quis non potest in bonis, quae suo dominio non subiecta, aut intuitu quorum pro arbitrio disponendi facultate destituitur; et substitutio talis nullitate laborat. Qui enim substituit, heredem instituit:

tuit: §. VIII. et testamentum condit de bonis, in quibus substituit: §. I. testamentum autem a non domino factum, aut a domino quidem minus pleno, sed cui facultas pro arbitrio disponendi non competit, non subsistit, §. II-VI. sed ipso iure nullum iudicatur, §. VIII. ergo et substitutio.

§. XI.

In bonis heredis testator substituere non potest: et substitutio intuitu horum bonorum facta, nulla est. Bona heredis duplicia deprehendimus. Quaedam enim eius propria, siue quae non adquisiuit per aditionem hereditatis defuncti testatoris; quaedam autem per aditionem hereditatis defuncti testatoris ad eum peruenierunt. Nullo casu substitutio a defuncto testatore facta valet. Nam intuitu bonorum heredi propriorum plane non est dominus, nec libera disponendi gaudet facultate; hinc apertam committeret nullitatem, de illis testamentum condens, et in illis substituens: per §. X. Ea autem, quod attinet bona, quae heres per aditionem hereditatis defuncti adquisiuit, fuit quidem dominus illorum defunctus testator tempore factae substitutionis, per hypoth. sed per aditionem dominium hoc, et exinde fluens libera dispositio, iamiam transit ad heredem. Ponamus igitur testatorem in illis substituentem: et statim adparet eum heredem instituere et testamentarie disponere de re aliena, quod tamen sine nullitate fieri non potest per §§. VII. VIII. X.

SCHOL. Hinc etiam est, quod dicunt DD. substitutionem vulgarem semper supponere casum deficientis, siue non aduentis primi heredis, itaut ad substitutum nihil venire possit, si vel ante institutum, vel simul cum eo moriatur: L. un. §. 5. C. de caduc. tollend. L. 15. de reb. dub. vel casus, sub quo substitutus est, plane non existat, L. 14. de vulg. et pupill. substit. immo licet heres minor institutus contra aditam hereditatem restituarur in integrum: Vimm. Lib. 1. quaest. iur. cap. 17. Excipias interim, oportet, substitutiones fideicommissarias: L. 64. et 77. D. ad Sct. Trebell. Hae enim semper praesupponunt casum, quo heres institutus hereditatem adierit, eique inungunt restitutionem, salua quarta Trebellianica. Interim tamen per eas veritas nostrae si minime destruitur. Nam dominium rei hereditariae hoc casu per aditionem in heredem institutum conditionale tantum, siue sub conditione restitutionis, qua deficiente, nec dominium transit.

§. XII.

§. XII.

Romani, ex Romuli iamiam instituto, patribus familias adiudicabant imperium, in personas familiae subiectas independenter competens, cum iure dominii Quiritarii coniunctum, quod sub nomine domesticae potestatis, ac maiestatis illis veniebat. Personae autem familiae subiectae erant vel serui, vel liberi. Hinc imperium ac dominium hocce intuitu liberorum patribus-familias competens, patria dicebatur potestas, vi cuius liberi, aequae ac serui, intuitu patris res mancipi, et status civilis expertes erant, ac instar seruorum non sibi acquirebant, sed omnia simpliciter patri, qui tanquam dominus liberam pro suo arbitrio habebat rerum omnino omnium, quas liberi quocunque titulo adquisuerant, dispositionem, ita vt pro lubitu eas donare, legare, vendere &c. posset, vel liberis relinquere.

SCHOL. Vid. SCHAYMB. *ad D. tit. de his, qui sui vel alien. iur. §. 2. §. HEINECC. in antiquit. Lib. I. Tit. IX. Lib. II. Tit. IX. §. 1.* DION. HALICARN. *antiquit. Rom. VIII.* qui, *Romanis*, inquit, *filii nihil proprii est vniis parentibus, sed et pecunias et corpora liberorum patribus ad eorum arbitrium tradidit Lex Romuli.* Eam vero potestatem, exclusa matre, solus pater exercebat, qui ideo etiam familiae princeps vocabatur.

§. XIII.

Pater-familias iure Romano veteri tam intuitu bonorum, quae ipse adquisiuit, et ex eius hereditate ad liberos proueniunt, quam eorum, quae liberi aliunde, viuente adhuc patre adquisuerant, valide substituere potest. Liberum enim erat patri-familias iure Romano veteri de hisce bonis omnibus pro arbitrio, vi dominii sibi competentis disponere §. XII. hinc nec facultas testamentum de illis condendi, et heredem instituendi, quem vellet, illi coeteris paribus deneganda: *L. 120. de Verb. signif. L. II. in §. de liber. et postb. ergo et nec substituendi liberis institutis, per §. VIII. schol. in fin.*

SCHOL. Correctus quidem, ac sublatus hic iuris veteris rigor liberos pro lubitu praeteruandi, introducta subsequens temporibus necessitate eos

eos vel instituendi, vel iuste exheredandi: vid. tit. Instit. de exhered liber: ibique DD. Hac tamen non obstante, in casum, si liberi instituti heredes deficerent, libera manet Parentibus facultas substituendi, tam intuitu bonorum ab ipso patre, quam liberis viuente patre adquisitis: §. 1. Inst. de pupill. subst. L. 1. §. 1. D. de vulg. et pupill. substir.

§. XIV.

Mater liberis institutis substituere potest in casum deficientis heredis, intuitu quidem bonorum, quae ex eius hereditate proficiscuntur, non autem intuitu bonorum, quae liberi ipsi adquisiuerunt viuente etiam adhuc matre. Nam intuitu bonorum, quae ab illa proficiscuntur, dominium exercet, et ius libere disponendi, ergo et iura substituendi illi competere debent coeteris paribus: per §. IX. in Schol. in fin. intuitu autem bonorum a liberis adquisitorum deficit et dominium, et libera disponendi facultas per §. XII. in Schol. ergo et ius substituendi §. X. et XI.

SCHOL. Probe interim animaduertas, quaeso, et perpetuam tutelam, et in manum conuentionem mulierum posterioribus temporibus in republica Romana cessasse: conf. HEINECC. in antiqu. Lib. 1. Tir. X. et Tir. XIII. §. XVI. seqq. ne contradixisse nos iudices illis, quae supra §. III. dicta.

§. XV.

Cessante patria potestate, cessat quoque ius patris de bonis per liberos adquisitis libere disponendi, et consequenter quoque ius in bonis eiusmodi substituendi. per §. XII. et XIII. Post mortem itaque patris liberi quae acquirunt, sibi ipsis, non patri acquirunt, et hinc bona a liberis post mortem patris, tam per immixtionem intuitu paternae hereditatis, quam aliunde adquisita non pertinent ad dominium patris, sed liberorum. Hinc si concipimus nobis patrem liberis substituentem in bonis per immixtionem ex hereditate paterna, aut aliunde quoque, sed tamen post mortem patris a liberis adquisitis, ille reuera
 B
 sub-

substituit in bonis heredum, id quod tamen non sine nullitate procedit, §. XI. i. §. VIII. Ex his, quod satis est, colligitur, nec patrem-familias in bonis liberorum post mortem patris adquisitis, aut in bonis, quae ex ipsius quidem hereditate veniunt, sed post immixtionem a liberis institutis factam, sine nullitate substituere posse.

SCHOL. Immixtio enim intuitu liberorum quae fuerunt in potestate tempore mortis, eodem iure censetur, ut aditio intuitu aliorum heredum: vid. tit. D. de adquis. vel omittend. hered. ibique DD.

§. XVI.

Pupillaris substitutio est actus, quo quis heredem impuberem instituit, et illi in eum casum, si adierit hereditatem, sed infra pubertatem decesserit, heredem, quem vult, substituit. §. i. Inst. de pupill. substit. L. i. D. eod.

SCHOL. Inuenies datam definitionem quodammodo diuersam a conceptu DD. solito, quippe omisimus ea, quae alias regulariter de patria potestate, et liberis in alterius potestatem non recasuris in hoc conceptu formando vulgo moent. Sufficit autem, hanc notionem in ipsis LL esse fundatam, praecipue vero in §. fin. Inst. d. tit. et ad pupillarem substitutionem in genere, i. e. tam validam, quam inuolidam describendam aptam. Coetera enim, quae addunt DD. requisita, ex eo fluunt fundamento, quia non conceptum nobis tradunt generalem pupillaris substitutionis, sed tantum eius, quae a patre valide heri potest, de qua infra §. XVIII. et XVIII.

§. XVII.

Pupillariter substituens nullitatem committit, vnde et eius substitutio nullum habet effectum. Nam per §. praeced. XVI. hoc in casu substitutio fit in bonis heredis, quorum vel per aditioem hereditatis defuncti testatoris iam adcepit dominium heres, vel quae numquam testatoris substituentis dominio, et liberae dispositioni subsuerunt. Talem

lem autem substitutionem nullam ac inuvalidam esse, docent
§§. X. et XI.

SCHOL. Euoluas hic §. vlr. Inst. de pupill. substit. et L. 33. D. eod. ibique GODOFRED. in not. et inuenies LL. hanc nostram sententiam probantes. Quod enim ad CARPZ. *Part. III. Conf. VIII. def. 17. seqq.* qui ob clausulam codicillarem, substitutioni pupillari a matre factae adiectam, hanc quoad bona materna tanquam fideicommissariam valere contendit, nobis sine legibus loqui videtur. quare eius sententiam nostram facere, merito dubitamus. Quae autem L. 8. C. de impub. et al. substit. traditur facultas militum pupillariter substituendi, ad iura pertinet singularia, et sic tanquam exceptio firmat regulam in casu non excepto; conf. SCHAVMB. ad D. h. *tit. §. 12.*

§. XVIII.

Saepe numero patres Romani, naturali amore ducti, liberos suos impuberes instituebant heredes in testamento. Quia autem hi durante impubertate, licet heredes patris existerent, non gaudent facultate testamentum condendi: §. I. *Instit. quib. non est permis. fac. testam. L. 5. D. qui testam. fac. pos.* eadem rationes, quae Romanis substitutiones in casum deficientis heredis suadebant, *vid. §. VIII.* et mouebant ICTos, vt patri per interpretationem LL. XII. Tabb. concederent liberam facultatem, tam de bonis suis, seu a se adquisitis, quam de bonis a liberis adquisitis, quorum quoque dominus iudicabatur, *conf. §. XII.* pro arbitrio disponendi vsque ad pubertatem liberorum. Per hanc itaque interpretationem, vsu fori adprobatam, dominium hoc patrisfamilias hoc in casu perderat ad pubertatem vsque liberorum.

SCHOL. Forfan hic nobis obiicias L. B. deficientem fidem historicam. Hanc autem tibi probatam damus per *pr. Inst. et L. 2. D. de pupill. substit.* Ibi enim facultas pupillariter liberis substituendi patri competens, moribus introducta dicitur, i. e. per interpretationem ICTorum vsu fori adprobatam, vt docet HEINECC. *in bist. iur. Lib. I. §. 51. in schol.* Aut igitur concedere debes, ICTos Romanos contra omnem iuris analogiam hanc suscepisse interpretationem LL. XII. Tabb. quod tamen de illis philosophis acutissimis haud sine crimine praesumendum; conf. pluribus ad coelum usque laude sua eleuant eos WAGNER. *in Resolut. Pandett. proem.* aut tradita in §. nobis concedere debes. Conf. quoque non quidem expressis verbis nobiscum consentientem, sed tamen etiam non dissentientem HEIN. *in antiquis. L. II. Tit. XV.*

XV. §. 2. in schol. Nec plane absurda nobis videtur haec sententia. Nam liberi quidem post mortem patris fiunt domini, sed durante pubertate tantum minus pleni, conf. *§. V. in schol.* facultate quippe libere disponendi privati. Quid igitur vetat, hanc patri propter dominium in liberos Quiritarium vsque ad pubertatem tribuere.

§. XVIII.

Rationem, quae pupillarem substitutionem in genere nullam reddebat, in *§. XVII.* adduximus deficiens testatoris dominium in bonis, in quibus substituit. Hac autem cessante pupillaris substitutio, modo non aliud adsit impedimentum, ex generali substitutionis conceptu, cuilibet testatori concedenda, *per dicta in §. IX. in schol. circa fin.* Ergo et pater iure Romano gaudet facultate liberis in potestate sua constitutis, nec in alterius potestatem recasuris, tam in bonis, quae ex hereditate paterna, quam aliunde ad liberos veniunt, pupillariter substituendi, et nulla haec substitutio minime censenda est, *per §. XVII.*

SCHOL. Restrinximus hanc patris facultatem *ad liberos in potestate constitutos.* In eos enim solos illi competit dominium Quiritarium, non autem in emancipatos, eorumque bona. Pari modo addimus; *nec in alterius potestatem post mortem recasuros.* Nam et in recasuris in alterius potestatem cessat ratio, quare patri facultatem disponendi de bonis liberorum vsque ad pubertatem eorum concedebant Romani: *per §. XVIII.* Vtroque itaque casu inuerso deficiebat ratio legis, quae patrem a regula iuris communis eximebat, ergo et legis dispositio. *pr. l. L. 33. D. de pupill. subst.* Hinc et regula generalis recte colligitur: *Quoties dominium patris Quiritarium in personas et res liberorum cessat; toties quoque cessat in patre facultas pupillariter substituendi, et exceptio haec ad regulam iuris communis redit.*

§. XX.

Pater pupillariter substituens, iure veteri Romano debet heredem substitutum denominare successorem tam in bona a se profecta, quam in bona, quae liberi aliunde adquisiuerunt omnia, nullis plane exceptis.
Quia

Quia enim hanc pupillarem substitutionem pater facit vi domini sibi competentis: § XVIII. XVIII. revera successorem designat, et heredem instituit in hoc testamento in suum ius, ac sua bona, quando liberis constituit successorem: § VIII et XVI, iure autem Romano heres institutus successor est in omnia iura, quae defunctus habuit, ne quis pro parte testatus, et pro parte intestatus decedat. L. 24. D. de verb. signif. L. 62. D. de reg. iur. ergo et haec pupillaris substitutio tam in bona a patre profectis, quam a liberis aliunde, et vivente adhuc patre, et eo mortuo, quaesitis, i. e. in omnibus liberorum bonis valere debet.

SCHOL. Hinc nec pupillariter substitutus, existente casu, hereditates patris et filii separare potest, sed utramque aut repudiare, aut adire obligatur: L. 10. §. 2. et 5. D. de vulg. et pupill. subst. Nec obstant L. cit. 10. §. 5. circa fin. et L. 12. D. eod. quippe ubi aliud fundamentum succedendi supponitur, Nec me autem monente hic vides, L. B. fundamentum huius dispositionis esse verum, quia omnia omnino bona liberorum, nullis exceptis; dominio patris Quiritario iure Romano veteri subiecta erant:

§. XXI.

Omnes rationes, quae Romanis et substitutiones in genere, et pupillares in specie suadebant, vid. §. VIII. et XVIII. ad Germanorum mores minime adplicari possunt. Vid. HEL-NEC. in iur. German. Lib. II. Tit. VIII. §. 208. vnde quoque nec volam nec vestigium substitutionis tam vulgaris, quam pupillaris in vetustis aequae, ac medii aevi legibus Germanorum reprehendimus. Et licet in novioribus Germanorum constitutionibus harum substitutionum passim inueniamus fieri mentionem, * tamen haec omnia ex iure Romano adoptata, et hinc ubi recepta **, ex principiis tamen iuris Romani aestimanda esse, merito cum cit. illustr. auct. §. 212 statuimus: nisi quatenus dispositiones LL. Romanarum per expressa iuris Germanici verba mutatas, ac abrogatas reprehendimus. *** Hinc autem optimo fundamento concludimus, quoad praxin quoque hodiernam dominium patris in rebus liberorum, et liberam

liberam illius de hisce vsque ad pubertatem liberorum disponendi facultatem vnicum esse fundamentum pupillaris substitutionis; §. XVIII. et XVIII. ita vt hoc dominio, et hac facultate cessante, nec hodie substitutio patris procedat, sed tanquam ipso iure nulla, nullum exserat effectum.

* SCHOL. 1. vid. loca ab auct. cit. §. 212. adleg. Quibus adde Const. Elect. Saxon. Part. 3. Const. 8. et Nou. Dec. Elect. Saxon. 47.

** SCHOL. 2. Non enim vbique has decisiones LL. Romanarum receptas esse, clare docet Vinn. ad §. 9. l. h. t. ab Hein. l. c. adl.

*** SCHOL. 3. Sic enim v. c. et matri passim permittit LL. Germanorum, vt liberis pupillariter substituatur, testatur id. l. c. §. 212. 7. Coeterum et sentit nobiscum praeter HEINECC. l. c. WEHRNER. part. 5. obs. 157.

§. XXII.

Quemadmodum illimitata Romanorum patria potestas, ac dominium cum ea coniunctum Quiritarium tam in personis, quam res liberorum, statui monarchico sub imperatoribus minus concinna, sensim sensimque variis imperatorum constitutionibus in genere imminuta, HEINECC. in antiqu. Lib. 1. Tit. IX. per tot. ita hoc quoque speciatim quoad ius acquirendi per liberos factum esse, prolixius tradit, id. l. c. Lib. II. Tit. IX. §. 2. Ne enim dicamus de bonis castrensibus, et quasi castrensibus, liberis pleno iure intuitu militiae sagatae, et togatae adquisitis; ita nec bona, ac res, quas liberi matris, aut alterius cuiusdam extranei liberalitate, proprio labore, aut prospera acquirebant fortuna, ad res patris referebantur, sed per varias Hadriani, Antonini pii, Constantini Magni, Gratiani, Valentiniani, Theodosiani &c. constitutiones a dominio hoc paterno, ac libera eius, tanquam domini, dispositione eximebantur. vid. SCHAUMB. adnot. ad Struv. p. 301. HEINECC. l. c. Donec denique Iustinianus imperator hoc ad omnia omnino bona, quae non ex re patris, aut intuitu eius ad liberos perueniunt, sed aliunde ab illis acquiruntur, produxit, eorumque dominium penes liberos, vsufructum autem et administrationem penes patrem, quoad viuit, esse iussit. L. 6. l. ult.

L. ult. C. de bon. quae liber. §. 1. Instit. per quas person cuique adquir. Aduentitiorum autem nomine bona haec in iure venire, tam notum est, quam quod notissimum.

§. XXIII.

Nec dominium bonorum aduentitiorum, nec facultas pro arbitrio de illis disponendi patri competit. Patet hoc per expressa verba LL. in §. praec. adleg. quibus proprietas ac dominium harum rerum ipsis liberis excluso patre adjudicatur. Qui autem caret dominio alicuius rei, ille nec facultatem de ea pro arbitrio disponendi sibi tribuere potest, quippe quae per defin. soli domino competit.

SCHOL. Subleuant quoque hanc probationem Verba *L. 6. C. cit.* quae haec bona vsque NB. ad vsumfructum solum a patre adquiri expresse dicunt. Vsumfructuarii autem minime est de re vsumfructuaria pro arbitrio disponere, nec eam alienare, donare, in alios, quos velit, transmittere potest, per ea, quae tradunt DD. ad tit. de vsumfructu. Et licet lubentius concedamus Consult. SCHAVMBVRG. ad D. h. t. §. II. indolem huius administrationis paternae, quam nobis sinit *L. 8. C. eod.* ita esse comparatam, vt non in simplicis tutelae, ac administrationis limitibus subsistat; tamen nullo modo exinde sequitur, iudice ipso Viro Consult. I. c. proprietatem ac dominium patri adscribendam esse, et exercitium potius proprietatis liberis competentis, quam ipsa proprietas et dominium dici meretur. Immo regulariter patri alienatio horum bonorum interdicta *L. 8. cit. §. 4. et 5. C. de bon. quae liber.* nisi in casibus, in *L. cit.* expresse numeratis; ita vt et haec alienatio, quocunque modo facta, nulla atque inualida liberis sui iuris factis vindicationem tollere possit, et liberis liceat quoque contra pacta patris de huiusmodi bonis venire, quatenus in damna eorum vergunt: Conf. MEV. *Part. IV. Dec. 320.* Cui autem alienatio interdicta, eius et facultas administrandi quam maxime limitata, et a facultate pro arbitrio tanquam dominus disponendi toto coelo differt.

§. XXIV.

Pupillaris substitutio patris in bonis aduentitiis filiorum familiae ipso iure nulla est. Quoties enim patris substitutio pupillaris facta in bonis, in quibus cessat dominium patris Quiritarium in personas et res liberorum, toties quoque haec

haec patris substitutio secundum regulam communem in §. XVII. adductam iudicanda; §. XVIII. in schol. iam autem naturam bonorum aduentitiorum talem deprehendimus per §. XXIII. Ergo et merito ipso iure nulla censenda §. XVII.

Praeterea idem quoque sequenti modo probatur: Pater in bonis aduentitiis liberorum pupillariter substituens, heredem reuera instituit in hisce bonis; §. XVI. i §. VIII. et sic testamentum de illis facit, §. I. Iam autem hoc testamentum condit de bonis, in quibus illi nec dominium, nec pro arbitrio disponendi facultas competit, §. XXIII. Ergo ipso iure nullum est, §. VIII.

SCHOL. Et quaeenam quaeso tandem alia caussa est, quare pupillaris substitutio patris in bonis liberorum impuberum castrensibus et quasi castrensibus nulla, quod tamen omnes concedunt. Vbi autem plane eadem ratio legis, ibi quoque eadem locum habere debet legis dispositio.

SCHOL. 2. Vt eo melius autem explicemus et probemus nostram mentem, operae pretium ducimus, hic remouere obiectionem, quam iamiam praeuidere licet. Nominatur scilicet haec pupillaris substitutio patris in LL. passim testamentum filii, L. 8. §. 5. D. de inoff. testam. L. 16. §. 1. D. de vulg. et pupill. substit. testamentum filio a patre factum: L. 20. §. 1. D. eod. duplex hereditas, duplex testamentum: §. 2. Inst. eod. L. 2. §. 4. D. eod. Rationem denominationis vide infra §. XXXII. Hinc forsitan concludis, L. B., ergo pater hic non condit testamentum intuitu bonorum aduentitiorum, proprio nomine, sed nomine filii, cuius dominium in hisce bonis negari nullo modo potest. Speciem porrigit, concedimus. Sed fundamentum tamen adleges, necesse est, quare patri competat haec facultas, nonne filii testamentum condendi. Hoc (modo accurate attendas ad cogitationum seriem in obiiendo dubio, et circulum euitare velis in probando, si ad patriam potestatem recurras) quaeris in administrandi potestate, quam ipsi nos in §. praec. in schol. patri concessimus intuitu horum bonorum. Attendas autem hic, velimus, ad validam substitutionem pupillarem requiri per §. XVI. - XVIII. patriam potestatem, siue quod idem, dominium et proprietatem ipsam: §. XII. non solum ac simplicem administrandi facultatem, quippe quae competebat etiam patri in bonis liberorum emancipatorum impuberum, tanquam tutori legitimo, quibus tamen non pupillariter substituebat: §. XVII. Nec porro haec administrandi facultas hodie deneganda matri, aut aliis tutoribus, quibus tamen omnibus nec in praxi hodierna concedere possumus facultatem pupillariter substituendi: §. XXI. Si autem hic iterum prouocas ad schol. §. praec. vbi diserte diximus, facultatem hanc administrandi in bonis aduentitiis liberorum patri competentem non subsistere in nudis simplicis tutelae limitibus, sed exercitium magis dici posse proprietatis, quae

quae ad liberos spectat. Respondemus hoc exercitium tantum durante vita concedendum esse, minime autem coniunctum cum facultate successorum denominandi post mortem, quod tamen semper fit in pupillari substitutione. Nec desunt exempla ex iure hodierno hoc illustrantia. Sic enim v.c. secundum ius Lubec. testator, durante vita gaudet exercitio proprietatis in bonis hereditariis, vulgo Erb-Güter, in quibus tamen successoris denominatio minime illi conceditur. Conf. quoque §. praec. in Schol. in fin.

§. XXV.

Substitutio fideicommissaria est coinstitutio heredis, in locum prioris heredis existentis, quae adhibitis verbis precativis de restituendo fit. L. 7. D. de vulg. et pupill. subst. L. 64 §. 1. L. 77. D. ad Scf. Trebell.

§. XXVI.

Pupillaris substitutio patris in bonis aduentitiis liberorum nec tanquam fideicommissaria valere potest. Ponamus enim eam tanquam fideicommissariam, siue quod idem in vim fideicommissi, valere, tunc per §. praec. valet vt institutio heredis intuitu bonorum aduentitiorum filiorum familias a patre facta, et sic consequenter per §. 1. tanquam testamentum patris de bonis aduentitiis filiorum familias, cui tamen contradicit §. VIII. i. §. XXIII. Conf. quoque §. X. et XI.

SCHOL. Contendunt quidem alias DD. ex dispositione L. 7. de vulg. et pupill. subst. et L. 76. D. ad Scf. Trebell. substitutionem, quae non valet vt vulgaris et pupillaris, valere tamen posse vt fideicommissariam, siue in vim fideicommissi, modo verba et voluntas testatoris id admittant. Vid. RICHTER. Decis. 46. sed in hypothesi nostrae §. hanc regulam fallere, satis docet exceptio ab ipsis addita. Cum enim tota haec testatoris voluntas nulla ac inualida, nec tanquam fideicommissum valere potest, quippe cui desstituto iure testamentarie disponendi in genere, nec ius fideicommissum constituendi competit.

§. XXVII.

Nec legata, nec fideicommissa, nec alia capitula a patre pupillariter substituente in bonis aduentitiis filiorum

C

rum

rum familias disposita et adiecta obseruari debent. Nullum enim testamentum non quoad heredis institutionem solum, sed et quoad coetera capitula omnia corrui.* Iam ergo, quia pupillaris haec substitutio in bonis aduentitiis filiorum familias ipso iure nulla, §. XXVI. idem hoc quoad omnia omnino capitula huius pupillaris substitutionis quoque obseruandum.

SCHOL. 1. Licet enim sint, qui hoc propter *Nor. 15.* quodammodo in dubium vocant, vt *HVBER. inpraelect. ad Inst. Lib. 2. tit. 13. §. 2. GVNDL. ad Ludov. Doctrin. D. tit. de iniust. rupt. irrit. Ec. §. 1.* aliique, quorum tamen sententia vtiq; dubia, ac debito fundamento destituta, per ea quae dixit *SCHAVMB. ad D. rit. cit. §. 2.* tamen et hi ipsi auctores hunc nullitatis effectum admittunt in casu, quando nullitas oritur ex inhabilitate testatoris, siue vti *GVNDL. l. c. loqui amat*, nullitas in totum adest, qualem speciem in casu nostro adesse videbis, modo cum §. XXIII. conferas §. VI. & VII.

SCHOL. 2. Ita quidem, vt nec in vim fideicommissi, aut alio ex fundamentò has patris dispositiones de bonis liberorum aduentitiis adimplere obligantur heredes legitimi liberorum, qui excluso pupillariter substituto bona aduentitia liberorum capiunt.

§. XXVIII.

Querela nullitatis est actio, qua heredes legitimi testamentum ipso iure nullum, et quoad heredis institutionem et quoad coetera capitula impugnant, et se ad hereditatem ab intestato debitam exclusis heredibus in testamento scriptis admitti petunt.

§. XXIX.

Omnes heredes legitimi filiorum familias, quibus pater pupillariter substituit, intuitu bonorum aduentitiorum, hanc pupillarem substitutionem, querela nullitatis impugnare possunt per triginta annos. Querela enim nullitatis contra testamentum tones datur, quoties testamentum ipso iure nullum, §. XXVIII. et sic nec hoc in casu propter §. XXIII. - XXVII. Omnibus legitimis heredibus liberorum deneganda. Huic autem querelae 30. demum annis praescribitur: *per notor.*

SCHOL.

SCHOL. Ponamus itaque casum, substitutum pupillariter a patre, post mortem filii, cui substitutio facta, bona haec aduentitia per aditionem hereditatis accepisse, nihilo tamen secius omnibus heredibus legitimis filii repetitio per dictum tempus concedenda. Competit autem omnibus heredibus legitimis filii, cui pater pupillariter substituit; ergo et matri; et auo auique tam lineae paternae, quam maternae; fratribus &c. secundum ordinem succedendi ab intestato regularem.

§. XXX.

Nec deneganda haec querela nullitatis heredibus ab intestato filiorum impuberum, quos pater exclusit ab hereditate bonorum aduentitiorum, licet non extraneos, sed alios quoque heredes ab intestato eiusdem impuberis, sed vel remotioris gradus, aut eiusdem quidem gradus, sed ex asse exclusis coeteris pupillariter substituerit. Immo nec illis, quibus quidem certam hereditatis aduentitiae partem, sed minorem tamen, quam ab intestato successuri habuissent, adscripsit. Reuera enim in utroque casu dispositio vel substitutio pupillaris patris in bonis aduentitiis manet ac permanet testamentum nullum per §. XXVIII. et hinc nec hic adest ratio, quae exclusos vel praeteritos heredes legitimos a querela nullitatis excludere potest. §. XXVIII.

SCHOL. Perindeque merito est, siue personis exclusis legitima debeat, nec ne. Et species, quasi tanquam dispositio ipsius filii valeat haec pupillaris substitutio patris, propter exercitium proprietatis huic in bonis filiorum aduentitiis competens; §. XXIII. in schol. modo non exclusae sine personae, quibus ex his filiorum rebus legitima debetur, fucus saltem est, qui se non adprobat, modo animaduertas probe dicta in §. XXIII. in schol.

SCHOL. 2. Ea, quae in §. dicta facillimo quoque negotio ad fideicommissa familiae adplicari posse, vides, qualia et hinc a patre per substitutionem pupillarem in bonis filiorum aduentitiis constituta merito iudicamus nulla. Vtteriorem tamen deductionem et propter chartae spatium, et temporis rationem hic omitimus. Sufficiat bis; In illis ab ordine succedendi confueto ac communi, vulgo dem Erbgaenge, excludi et foeminas in genere, et masculos secundae lineae, qui tamen heredes legitimi utique sunt, et manent, et hinc per querelam nullitatis talem patris constitutionem iure destruere possunt optimo, si volunt.

§. XXXI.

Querela inofficiosi testamenti, aut actione expletoria heredes legitimi filiorum, aut pro parte aut in totum exclusi contra talem substitutionem experiri non possunt. Querela enim inofficiosi testamenti non datur nisi in subsidium: §. 2. *Inst. de inoff. testam.* hinc merito hoc in casu per querelam nullitatis, tanquam remedium ordinarium excluditur. Actio autem expletoria illis personis tantum competit, quae alias quidem querela inofficiosi experiri possunt, sed aliquid in testamento titulo institutionis relictum acceperunt: §. 3. *Inst. de inoff. testam. L. 30 pr. C. eod.* Quia igitur querela inofficiosi in hoc casu *per antec.* cessat, consequenter et actio expletoria.

§. XXXII.

Tentemus h. l. et aliam probandi viam ex *L. 8. §. 5. D. de inoffic. testam.* propter subsequentia forsitan non plane inutilem. Inofficiosum nempe testamentum dicitur, quia testator officio pietatis dulci certis personis legitimam relinquendi non satisfecit. Hoc autem officium parentes tantum descendantibus, descendentes adscendentibus, et certo in casu frater fratribus et fororibus debet: *per ea quae docent DD. ad tit. Inst. et D. de inoff. testam.* Hinc talem patris substitutionem inofficiosam dicere non possunt adscendentes filii ex materna linea, nam filius eos non exclusit contra officium a legitima horum bonorum aduentitiorum, sed pater, qui fecit testamentum, cuius autem officium non erat, legitimam illis relinquere. Nec patris frater, aut filii impuberis frater, quia pater, cuius officium erat de bonis propriis illi certo in casu, huic autem simpliciter legitimam relinquere, hoc casu non disponit de bonis propriis, sed filii, qui filius tamen illi plane non, huic autem tantum certo in casu, ad dulce hoc officium praestandum obligatus erat. Coetera quae adduntur non sunt huius loci, sed earum expli-
catio-

cationem vide infra. Interim tamen ex dictis satis adparet, hanc L. 8. cit nostram non diuellere sententiam, vti putat *lectus alias acutissimus Illustr. HEINECCIUS in elem. iur. ciu. secundum ord. Institui. §. 563. n. 9.* Sed nihilominus, exclusa licet, propter longe aliam ac diuersam rationem, querela inofficiosa, tamen locum inuenit hoc in casu querela nullitatis, nec hic procedit argumentum a minori ad maius.

§. XXXIII.

Deducta nullitate substitutionis pupillaris a patre intuitu bonorum liberorum impuberum factae, haud ita difficile esse diiudicare, existimamus, quomodo casu eiusmodi substitutionis existente, de concursu heredum legitimorum filii impuberis cum heredibus a patre substitutis secundum ius hodiernum pronuntiandum sit. Intuitu enim bonorum aduentitiorum exclusis plane a patre substitutis, et quidem non solum quoad concurrentem legitimam, sed quoad totam bonorum massam, simpliciter admitti debent, omnes heredes ab intestato defuncti infra pubertatem filii secundum ordinem in qualibet prouincia consuetum: Quoad bona autem a patre profecta, siue intuitu paternae hereditatis, et omnium bonorum, quae post mortem patris ex bonis hereditariis eiusmodi adquirentia, heredes a patre substituti excludunt filii impuberis heredes ab intestato omnes. Duplex enim testamentum, ac duplicem et patris et filii hereditatem haec pupillaris substitutio paterna sub se comprehendit, §. 2. *Instit. de pupill. substit.* L. 2. §. 4. L. 20. §. 1. *D. eod.* L. 11. §. 5. *ad L. Falcid.* Hinc corruente licet dispositione paterna in totum, quoad bona aduentitia, §. XXI. tamen subsistit alterum huius dispositionis caput, quoad bona scilicet ab ipso patre profecta, §. XVIII. - XX. etiam ea, quae post immixtionem a liberis factam ex hisce

C 3

bonis,

bonis, et intuitu eorum acquisita, conf. §. xviii. quod nec iure hodierno mutatum: §. xxi. Quoties autem ex testamento valido atque firmo acquiri potest hereditas, toties ab intestato non defertur. *L. 39. D. de acquir. vel omitt. hered.* Quia autem haec dispositio paterna plane nulla, quatenus de bonis liberorum aduentitiis condiciones praescripsit, §. xxvii. aut successorem in illis constituit: §. xxxiii. tanquam non existens consideratur, merito heredes ab intestato filii impuberis admittendi, exclusis substitutis. Et quia porro tota haec paterna de aduentitiis dispositio corrui, non intuitu legitimae solum, nec sola legitima heredes ab. l., vt contenti sint, contra voluntatem cogi possunt.

SCHOL. 1. Nisi ipsi substituti simul proximi heredes ab intestato defuncti filii impuberis, quo casu vna cum coeteris, non quidem vt substituti, sed ab intestato admittuntur.

SCHOL. 2. Miramur hic dissentientes Ictos magni nominis, quorum alii, partim propter regulam iuris Romani vulgatam, quod nemo pro parte testatus, pro parte intestatus decedere possit, *L. 7. D. de reg. iur.* partim propter *L. 10. §. 2. 5. D. de vulg. et pupill. substit.* et partim denique propter *L. 8. §. 5. D. de inoff. test.* hanc patris dispositionem pupillarem et ad bona trahunt liberorum aduentitia, ita vt et quoad legitimam quoque heredes ab intestato per pupillariter substitutos excludi contendant: alii quoad legitimam quidem ex hisce bonis aduentitiis admittunt heredes ab intestato, sed quoad coetera paternam subsistere putant dispositionem. Quorum argumenta, vt ponderemus, adhuc restat.

§. XXXIII.

Testatus quis decedit, quando hereditas eius ad successores in testamento denominatos post mortem eius venit: intestatus contra ea, qui nullum ex testamento heredem habet; siue quod idem, cuius hereditas ad heredes legitimos sine testamentaria dispositione venit: §. 1. *Inst. de hered. quae ab intest. defert.* Hereditas autem ea tantum iura comprehendit, quae ipse defunctus tempore mortis habuit, et non cum persona eius expirant: *L. 24. D. de verb. signif. L. 62. D. de reg. iur.* Hinc pro parte testatus, pro parte intestatus decedit, qui partem

partem bonorum suorum, quorum tempore mortis plenum illi competit dominium, titulo vniuersali heredibus in testamento denominatis, partem autem alteram heredibus legitimis sine testamentaria dispositione relinquit. *Conf. § 5. Inst. de hered. instituend.*

§. XXXV.

Licet pupillaris patris substitutio, intuitu bonorum aduentitiorum, tanquam nulla corruat, intuitu autem profectitiorum subsistat, tamen pater pro parte testatus, pro parte intestatus non decedit. Omnia enim bona, atque iura, quae ad patrem iure domini tempore mortis tanquam propria pertinebant, et ex eius hereditate ad filium impubere institutum veniebant, pupillariter substituto, titulo heredis vniuersali per testamentariam patris dispositionem hoc casu relinquuntur, per §. xxxiii. Ita vt etiam ad hanc connumerentur hereditatem, ea omnia, quae post mortem patris ad hereditatis massam quocunque titulo adcedunt, et ad substitutum exclusis heredibus ab intestato, veniant. Bona autem aduentitia filii impuberis, quae vi §. xxxiiii. heredibus filii ab intestato adiudicantur, non pertinent ad hereditatem paternam, sed sunt et manent bona filii impuberis, quorum proprietas ad patrem minime spectat, §. xxii. et xxiii. Hinc hereditas patris non pro parte ad heredes testamentarios, pro parte autem sine dispositione testamentaria ad heredes legitimos venit, et consequenter eum pro parte testatum, pro parte intestatum decessisse, minime dici potest: §. xxxiii.

§. XXXVI.

Nec a filio impubere hoc casu iure adferere possumus, quod pro parte testatus, pro parte intestatus decesserit. Nam bona eius aduentitia omnia, heredes ab
in-

intestato capiunt, ad heredes autem testamentarios plane nihil ex hisce venit: §. xxxiii. Nullo igitur modo intuitu horum bonorum pro parte testatus, pro parte intestatus decedit filius impubes defunctus: §. xxxiiii. Bona autem per immixtionem ex paterna hereditate ad filium impuberem profecta, minime filii impuberis instituti propria dici possunt, licet quoque consideremus acquisita a filio post mortem patris, sed intuitu tamen huius hereditatis: sed potius propter continuationem dominii patris defuncti in hisce bonis vsque ad pubertatem filii, §. xviii. tanquam hereditas ipsius patris defuncti, etiam post immixtionem a filio impubere factam, non autem tanquam hereditas filii impuberis considerari debent. Conf. §. xxxiiii.

§. XXXVII.

Plane alio modo calculus ducendus erat iure Romano veteri, quod in Digestis adhuc nobis traditur, antequam differentia bonorum filiorum familias per imperatorum introducebatur constitutiones, et omnia omnino adhuc filii bona, tam castrensia, quam quasi castrensia, tam profectitia quam aduentitia, vi patriae potestatis illimitatae dominio patris sine omni subiiciebantur exceptione. §. xii. Positis enim hisce principiis, utique propter continuationem huius dominii paterni vsque ad pubertatem filii, §. xviii. iuncta hereditas censebatur, et pater pro parte testatus pro parte intestatus decesserit, si aduentitia filii impuberis bona, ad heredes ab intestato, profectitia autem ad pupillariter substitutum in paterno testamento veniant. De quibus quoque temporibus expresse loquitur *L. 10. §. 2-5. D. de vulg. et pupill. substit.* quippe quae desumpta, vi ipsa inscriptio docet, ex Ulpiano ad *Lib. 4. Sab.*, cuius tempore exemptio bonorum aduentitiorum filiorum familias a patria potestate, ac dominio nondum ab imperatoribus constituta. Idem et merito statuimus de aliis iuris Romani legibus, quarum dispositiones sese simpliciter ad adductum resoluunt principium, quas

quas si adhuc hodie obseruandas esse statuere velimus, mutato licet principio, ac introducta ab imperatoribus singulari bonorum aduentitiorum natura et conditione, contra tritissimas impingeremus bonae interpretationis regulas. Quae autem ex *L. 8. §. 5. D. de inoff. testam.* a DD. mouetur obiectio ad infringenda tradita a nobis in §. xxxiii. *nostrae Diss.* eius resolutionem iam vid. supra in §. xxxii. quo nos hic iure referimus.

§. XXXVIII.

Eadem quoque ratio fuit, quae mouit Ictos, vt matri, aliisque heredibus ab intestato filii impuberis, non obstante hac pupillari substitutione paterna, iure nouo hodierno saluam esse iudicarent legitimam ex hisce bonis filii aduentitiis. Quos inter videmus RICHTERVM in *Decis. 45. Consilia Hallensia, Illustr. Dnum HEINECC. in element. iur. ciu. secundum ord. inst. §. 563. in schol. ibique citat.* Si enim analysin probationum ab hisce adductarum instituas, et ad principia eas resoluas, nullum aliud inuenies fundamentum, quam quia portio legitima ex hisce bonis aduentitiis filiorum, heredibus ab intestato debita, paternae dispositioni non subiecta. Iam autem, si adplicemus hic, quae in §. xxii. dicta, patet, dispositionem hanc paternam, non intuitu legitimae solum, sed aduentitiorum bonorum in genere nullam, ac inuvalidam esse. Hinc cum illis licitum hoc ex fundamento, non obstante dispositione paterna, et LL. digestorum in §. *praec.* adductis, legitimam adiudicare heredibus ab intestato, exclusis a patre substitutis; et nos propter identitatem rationis, de omnibus omnino bonis aduentitiis idem hoc iure adferere possumus.

§. XXXVIII.

Denique coronidis loco intuitu substitutionis paternae in bonis profectitiis adhuc subiungere operae pretium ducimus, eam quidem validam esse, ac substitutum, exclusis heredibus

D

ab

ab intestato filii impuberis, ad successionem admitti, sed excepta tamen portione legitima, quae filio impuberi ex paterna debetur hereditate. Quod enim hanc legitimam ex bonis profectitiis concernit portionem, patri simpliciter per *L. 30. et 32. C. de inoffic. testam.* facultas pro arbitrio de ea in testamento disponendi interdicitur, ita ne illi liceat huic portioni conditionem, vel dilationem, vel aliam quamcunque dispositionem, moram aut quodcunque onus introducendum, adscribere. Hinc eodem iure quo paternam hanc substitutionem in bonis aduentitiis supra nullam diximus, et quoad portionem legitimam ex bonis profectitiis filio impuberi debitam idem iudicare possumus. Sed quaestionem hanc, iam quod satis, tractatam deprehendimus a Consult. *SCHAVMB. ad ff. tit. de vulg. et pupill. substit. §. 10.* ibique cit. *CARPZ.* quibus adde, si placet, *RICHTERVM l.c. dec. 45.* et *SCHAVMB. adnotat. ad Struv. ni faktor,* aliosque, quo nos tuto remittimus *L. B.* et vltiorem eius deductionem cathedrae seruamus.

§. XL.

Haec de nullitate pupillaris substitutionis in bonis aduentitiis dixisse sufficiant. Restat, vt Te *L. B.* ea, qua par est. obseruantia, rogamus, atque obrestemur, velis hoc qualecunque specimen, incomtum forsitan, ac inconcinnum propter librorum, quam dolemus, penuriam, in bonam partem, et aequo accipere iudicio. Interim facile quoque cedamus veritati, ubi in contrarium meliori probatione probata fuerit.

T A N T V M.

NO.

MONSIEUR

LETTRE DE FELICITATION

ADRESSEE

A

MONSIEVR LE CATHEDRANT

MONSIEVR BECKER

DOCTEUR EN DROIT.

ex-
erna
onis
o. et
ento
itio-
em,
ere.
onis
giti-
care
tam
r. et
cet,
ruv.
rem

men-
ob-
que
pro-
quo
ubi

0-

MONSIEVR!

Il y a plus d'une raison qui m'obligent de mettre la main à la plume à l'ocasion de la théte que Vous allez soutenir en public. Je pouvois facilement entrer en détail des obligations qui l'exigent de moi, si les loix d'une lettre ne m'imposoient pas de couper court. Les bienfaits dont j'ai été comblé dans une suite d'années dans la maison de Monsieur Vôtre Pere, sont en si grand nombre que j'ai peine d'en faire le dénombrement, bien loin de Lui en pouvoir témoigner assez de reconnoissance. La conversation de plus de sept ans & la sincere amitié dont Vous m'avez honoré en particulier, Monsieur, tout cela sont les motifs qui demandent, que je Vous rende un témoignage public du devoüement et de l'estime que je dois à Vous et à toute la dite maison, non content de ce que j'aie taché jusqu' ici de Vous en convaincre en particulier.

J'espère, Monsieur, que cet aveu me procurera l'avantage d'être réputé tel que je le souhaite. Me flat-

flattant de cette persuasion, je me donne l'honneur, Monsieur, de Vous féliciter de l'écrit que Vous venez de publier et que Vous avez conçu avec autant de savoir & de solidité, qu' il ne manquera pas de Vous attirer l'aprobation et les lovanges de tous ceux qui le liront.

Je Vous suis encore très-humblement obligé, Monsieur, que Vous avez fait l'honneur à mon frere de le choisir à le charger de defendre sous Vôtre direction la dite thèse en Répondant contre les opositions de Messieurs les disputeurs. Je Vous supplie, Monsieur, de me permettre que je fasse ici une digression, en m'adressant à mon cher frere même, le félicitant de même qu' il a trouvé une occasion aussi favorable, de faire voir à une savante assemblée en public ce qu' il a profité dans les sciences sous la manuduction de la Vôtre aussi bien que de celle des autres Messieurs les Docteurs, l'exhortant aussi qu' il reconnoisse avec respect la confiance que Vous avez mise en lui et de se rendre digne de Vôtre faveur comme aussi de pousser sa diligence pour devenir avec le tems habile à pouvoir faire services à la société au plaisir de ses parens.

Et pour revenir à Vous même, Monsieur le Cathedrant, je Vous souhaite de tout mon cœur que le bon Dieu veuille bénir tous Vos desseins à fin que Monsieur Vôtre Révérend et Vénéral Père, dont je prens la hardiesse, & je me donne l'honneur à bon titre

titre de le nommer aussi le mien, puisse avoir la satisfaction & la joie dans Son age avancé, de voir V^{otre} fortune bien établie. Je fais des vœux ardens à la providence qu'elle multiplie Ses jours en Lui donnant de nouvelles vigueurs qu'il puisse par Ses solides et fideles instructions édifier ses ouailles pendant plusieurs ans et se réjouir de la grace & de la bénédiction que Dieu repand sur Ses chers enfans mes très-honorés amis. Je Leur souhaite en general, & à Vous, Monsieur, en particulier une perpetuelle & inalterable félicité, & je Vous prie de me croire ce que je Vous proteste de toutes les puissances de mon ame que je suis tous les jours de ma vie avec un respect & un attachement inviolable

MONSIEVR,

à Rostock

ce 14. de Decembre 1746.

V^{ostre} très-humble & très-obeissant serviteur

CHRÉTIEN LOUIS BECKER.

2

NOBILISSIMO ATQVE CLARE DOCTO
DOMINO RESPONDENTI
GENTILI, FAVTORI, AC AMICO SVO
INTER PAUCOS CARO
S. ET O.
PRAESES.

Statim quo Lipsiae iamiam, Mellitissime Domine BECKER, mihi contigit felicitas, TECVM amicitiam stabiliendi, admiratus sum in TE exornando confluentes, Deum omnis boni auctorem, Optimi Parentis sobriam educationem, Doctorum fidam manuductionem, propriamque industriam, quam sedula auscultatione, cupida lectione, matura meditatione adhibuisti. Deus et natura eximias in TE ingenii dotes collocarunt, has excitavit, cumque morum elegantia iunxit sollicita educatio, ampliavit fidorum praeceptorum locuples institutio, expoliuit denique, et in dies magis magisque excolit proprium indefessè conaminiis studium. Resultat inde nobilissima animi indoles, solida doctrina, et aptitudo ad res aliquando in republica feliciter gerendas. Non es ex eorum numero, qui multum discunt, parum sciunt, aut qui, quem intus reconditum gestant doctrinae thesaurum, prodere re et ore nesciunt. Tam enim polles iudicio optimo, quam prompto ingenio, tenacique memoria. Facundo etiam ore, quae didicisti, vales proferre, non vaniloquus sed disertus. Non alienis vides, sed propriis oculis, minime confuctus, in magistri verba iurare, quum quisquis TIBI sit amicus, magis tamen amica veritas. Cuncta ista demonstras hodierno fausto certamine sub plausibus omnium. Gratulor hinc TIBI susceptam, beneque ornatam spartam. Gratulor SPLENDIDISSIMAE TVAE FAMILIAE filium, fratrem atque cognatum optimaè frugis, maximaè spei, et rarissimi exempli. Gratulor denique et mihi Amicum ac Fautorem Optimum, quem Lipsia primum dedit, Rostochium autem confirmavit. Sed ut ad externos mox mox iter paraturus, etiam apud externos TVO FAVORI me commendatum habeas, per sanctum, quod nos intercedit, amicitiae vinculum TE obtestor. Vale, Amice Mellitissime! atque faue!

Dab. e Mus. d. XIII. Decembr. c1610 cc xxxvii.

ULB Halle
000 710 598

3

Sb

I. I.
DE
PVPILLARI SVBSTITVTIONE
INTVITV BONORVM ADVENTI-
TIORVM NVLLA.

CONSENSV
ILLVSTRIS ORDINIS ICTORVM

IN
INGLVTA AD VARNVM ACADEMIA

H. L. Q. C.
PVBLICE DISPVTABVNT

PRAESES
HERMANN. BECKER

I. V. D.

ET
RESPONDENS
GOTTLIEB. IOACHIM. BECKER.

AVR. FRIS.
PHILOSOPH. ET LL. CVLT.

DIE XIII. DECEMBER. MDCCCXLVI.

ROSTOCHII
STANNO GROSCHVFFIANO.